

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJENA OPĆOJ AUDIJENCIJI Srijeda, 12. rujan 2018. [\[Multimedia\]](#)

Dan počinka – proroštvo oslobođenja

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U današnjoj katehezi vraćamo se na treću zapovijed, onoj o danu počinka. Dekalog, svečano proglašen u knjizi Izlaska, ponavlja se u knjizi Ponovljenoga zakona na gotovo identičan način, osim ove treće riječi, gdje se javlja dragocjena razlika: dok je u Izlasku razlog počinka blagoslov svega stvorenja, u Ponovljenom zakonu podsjeća na okončanje ropstva. Toga dana rob mora odmarati kao i njegov gospodar, kako bi proslavio spomen Pashe oslobođenja.

Robovi, naime, po definiciji, ne mogu odmarati. Ali postoje mnoge vrste ropstva, kako vanjskog tako i unutarnjeg. Postoje vanjske prisile kao što su tlačenja, životi koji tavoru u tamnici nasilja i drugih vrsta nepravdi. Postoje, zatim, unutrašnja zatočeništva, na primjer, psihološke kočnice, kompleksi, ograničenja uvjetovana karakterom i drugo. Može li se govoriti o počinku u tim uvjetima? Može li zatočen ili potlačen čovjek ipak biti slobodan? Može li osoba koju nešto muči u duši biti slobodna?

Naime, postoje ljudi koji, čak i u zatvoru, uživaju veliku slobodu duha. Pomislimo, na primjer, na sv. Maksimilijana Kolbea ili kardinala Van Thuana koji su pretvorili mračna tlačenja u mjesta svjetla. Kao što postoje i osobe koje obilježavaju velike duhovne slabosti, ali koje poznaju počinak milosrđa i znaju to prenijeti drugima. Božje nas milosrđe oslobađa. Kad susretnješ Božje milosrđe imaš veliku unutarnju slobodu i možeš je prenositi drugima. Zato je veoma važno otvoriti se Božjem milosrđu kako ne bismo bili robovi sebe samih.

Što je dakle prava sloboda? Sastoji li se možda u mogućnosti izbora? To je, zasigurno, dio slobode i zalažemo se za to da je se osigura svakom muškarcu i ženi (usp. Drugi vatikanski koncil, pastoralna konstitucija *Gaudium et spes*, 73). Ali znamo dobro da moći činiti ono što se želi nije dovoljno da bi se bilo istinski slobodno, a ni sretno. Prava sloboda je mnogo više.

Naime, postoji ropstvo koje baca u okove čije su verige jače od tamničkih više, ropstvo koje sputava više od napadaja panike, zarobljava više od prisila bilo koje vrste: to je ropstvo vlastitog ega.[1] Oni ljudi što po cijele dane gledaju svoj odraz u zrcalu da vide svoj ego. I ego ih je nadrastao po visini. To su robovi grijeha. Ego može postati mučitelj koji muči čovjeka gdje god da bio i izlaže ga najdubljem tlačenju, onom koje se zove „grijeh“, što nije banalno kršenje nekog propisa, već životni promašaj i stanje ropstva (usp. Iv 8, 34)[2]. Grijeh je, u konačnici, govoriti i postupati kao egoist. „Želim činiti ovo i baš me briga postoji li granica, postoji li neka zapovijed, ne zanima me postoji li i ljubav“.

Ego, tu mislimo, na primjer, na ljudske strasti: proždrljivi, pohlepni, gramzivi, škrti, srditi, zavidni, lijeni, oholi - i tako dalje - robovi su svojih poroka koji ih tiraniziraju i muče. Nema predaha za proždrljivca, jer je grlo licemjernost trbuha, koji je pun, ali nas tjera da mislimo da je prazan. Licemjerni želudac nas čini proždrljivima. Mi smo robovi licemjernog trbuha. Nema predaha za proždrljivca i pohotna čovjeka koji moraju živjeti od užitka; tjeskobna težnja za posjedovanjem uništava škrtca, samo zgrću novac, čineći zlo drugima; vatra srdžbe i crv zavisti upropaštavaju odnose. Pisci kažu da od zavist tijelo i dušu požute, kao kad osoba ima hepatitis pa požuti. Zavidnici imaju žutu dušu, jer nikada ne mogu imati svježinu zdravlja duše. Zavist uništava. Lijenost koja izbjegava bilo koji trud čini čovjeka nesposobnim za život; egocentizam - taj ego o kojem sam govorio - oholica kopa duboki jazi između sebe i drugih.

Draga braćo i sestre, tko je dakle pravi rob? Tko je onaj koji zna za počinak? Tko je nesposoban ljubiti! Svi ti poroci, ti grijesi, ta sebičnost odvlače nas od ljubavi i čine nas nesposobnima za ljubav. Postajemo robovi sebe samih i ne možemo ljubiti, jer je ljubav uvijek okrenuta prema drugima.

Treća zapovijed, koja nas poziva da u počinku slavimo oslobođenje, za nas kršćane je proroštvo Gospodina Isusa koji raskida unutarne ropstvo grijeha kako bi čovjeka učinio sposobnim ljubiti. Istinska ljubav je prava sloboda: odvaja od posjedovanja, ponovno uspostavlja odnose, zna prihvaćati i vrednovati bližnjega, pretvara svaki napor u radosni dar i osposobljava za zajedništvo. Ljubav čovjeka čini slobodnim čak i u tamnici, čak i ako smo slabi i ograničeni.

To je sloboda koju primamo od našega Otkupitelja, Gospodina našega Isusa Krista.

[1] Usp. Katekizam Katoličke Crkve, 1733: "Izbor neposlušnosti i zla zloupotreba je slobode i vodi u ropstvo grijeha".

[2] Usp. Katekizam Katoličke Crkve, 1739: "Čovjekova sloboda ograničena je i pogrešiva. Čovjek je doista sagriješio. Slobodno je sagriješio. Odbacivši naum Božje ljubavi, prevario je sama sebe i

postao rob grijeha. To prvo otuđenje rodilo je mnoga druga. Povijest čovječanstva od svojih početaka svjedoči o nesrećama i tlačenjima sto se rađaju iz ljudskog srca, tj. od zloupotrebe slobode".